

ارائه مدل توسعه ورزش پاک در ایران

افشین شریفی^۱

شهاب بهرامی^{*۲}

bahramishahab@yahoo.com

حسن صفی خانی^۳

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۴/۲

تاریخ دریافت: ۹۹/۸/۲۷

چکیده

زمینه و هدف: با توجه به اهمیت ورزش پاک، نیاز است تا برنامه ریزی های مناسبی در جهت توسعه آن در کشور ایران به انجام رسد. از این رو هدف این پژوهش تدوین چارچوب ارائه مدل توسعه ورزش پاک در ایران با رویکرد طرح های ترکیبی می باشد. روش بررسی: روش پژوهش ترکیبی اکتشافی دو مرحله ای از نوع ابزارسازی است. روش پژوهش کیفی، مطالعه موردی کیفی و مشارکت کنندگان بالقوه شامل ۱۷ نفر از متخصصان عضو هیئت علمی بودند. ابزار پژوهش مصاحبه نیمه ساختارمند بود. در بخش کمی روش پژوهش توصیفی- پیمایشی است. جامعه آماری این پژوهش شامل رئیس، نائب رئیس و دبیر فدراسیون های ورزشی بودند که تعداد آنان با توجه به تعداد ۵۱ فدراسیون فعال در کشور، ۱۵۳ نفر بودند. با توجه به جدول مورگان، تعداد ۱۱۳ نفر بر اساس روش نمونه گیری دردسترس به عنوان نمونه پژوهش مشخص گردیدند. برای تجزیه و تحلیل داده ها از آمار توصیفی و مدل معادلات ساختاری برای بررسی برازش مدل پژوهش استفاده گردید.

یافته ها: نتایج پژوهش نشان داد که مقدار تی مربوطه هر عامل تأثیر معناداری را دارد و تمامی چارچوب مدل توسعه ورزش پاک در ایران مورد تأیید قرار گرفت. همچنین نتایج پژوهش حاضر نشان داد که ارائه مدل توسعه ورزش پاک در ایران شامل شرایط علی، شرایط زمینه ای، شرایط مداخله ای، پیامدها، راهبردها می باشد. همچنین نتایج پژوهش حاضر نشان داد که مدل پژوهش از برازش مناسبی برخوردار می باشد.

بحث و نتیجه گیری: بنابراین نتیجه گیری می شود که کمیته ملی المپیک و وزارت ورزش علاوه بر افزایش میزان بودجه و اعتبارات جاری و تجهیزاتی در ورزش نسبت تخصیص و واگذاری ردیف بودجه و اعتبارات به صورت مستقل به فدراسیون پزشکی ورزشی تا مطابق استانداردهای موجود به توسعه و گسترش ورزش پاک در کشور پرداخته شود. همچنین برای ایجاد بانک اطلاعاتی در فدراسیون های

۱ - دانشجوی دکتری مدیریت ورزشی، واحد کرمانشاه، دانشگاه آزاد اسلامی، کرمانشاه، ایران.

۲ - دانشیار مدیریت ورزشی، واحد کرمانشاه، دانشگاه آزاد اسلامی، کرمانشاه، ایران. * (مسئول مکاتبات)

۳ - استادیار گروه تربیت بدنی و علوم ورزشی، واحد کرمانشاه، دانشگاه آزاد اسلامی، کرمانشاه، ایران.

ورزشی به منظور ساماندهی و به کارگیری متخصصان حوزه‌های مختلف ورزشی اعم از کارشناسان، مربیان، داوران و ورزشکاران در ترویج ورزش پاک صورت گیرد.

واژه های کلیدی: داده بنیاد، دوپینگ، طرح های ترکیبی، مدل سازی، ورزش پاک.

Presentation of Clean Sport Development Model in Iran

Afshin Sharifi¹

Shahab Bahrami^{2 *}

bahramishahab@yahoo.com

Hasan Safikhani³

Admission Date: June 23, 2021

Date Received: November 17, 2020

Abstract

Background and Objective: Due to the importance of clean sports, it is necessary to make appropriate plans for its development in Iran. Therefore, the purpose of this study is to develop a framework for presenting a model for the development of clean sports in Iran with a combined design approach.

Material and Methodology: The research method was a two-stage exploratory combination of instrument making. Qualitative research method, qualitative case study and potential participants included 17 faculty members. The research tool was a semi-structured interview. In the quantitative part, the research method was descriptive-survey. The statistical population of this study included the president, vice president and secretary of sports federations, whose number was 153 according to the 51 active federations in the country. According to Morgan's table, 113 people were identified as the research sample based on the available sampling method. Descriptive statistics and structural equation modeling were used to analyze the data to evaluate the fit of the research model.

Findings: The results showed that the corresponding t-value of each factor has a significant effect and the whole framework of the clean sport development model in Iran was approved. Also, the results of the present study showed that the presentation of a clean sport development model in Iran includes causal conditions, contextual conditions, intervention conditions, consequences, and strategies. Also, the results of the present study showed that the research model has a good fit.

Discussion and Conclusion: Therefore, it is concluded that the National Olympic Committee and the Ministry of Sports, in addition to increasing the amount of current budgets and credits and equipment in sports, allocate and hand over budgets and credits independently to the sports medicine federation to the development and expansion of clean sports in accordance with the existing standards. Country to be paid. Also, it should be done to create a database in sports federations in order to organize and employ experts in various sports fields, including experts, coaches, referees, and athletes in promoting clean sports.

Keywords: Modeling, clean exercise, doping, data base, hybrid designs.

1- PhD student in sports management, Kermanshah Branch, Islamic Azad University, Kermanshah, Iran.

2- Associate Professor of Sports Management, Kermanshah Branch, Islamic Azad University, Kermanshah, Iran.

* (Corresponding Author)

3- Assistant Professor, Department of Sport Management, Kermanshah Branch, Islamic Azad University, Kermanshah, Iran.

مقدمه

ورزشکاران دارند. ایجاد محیطی مناسب برای فعالیت این ورزشکاران بسیار مهم است (۵).

در طی سال‌ها همگان بر این باور بودند که ورزش‌های رقابتی موجبات ارتقاء ورزشکاران را از نظر شخصیتی فراهم می‌کند. این عقاید در طی دوران‌های مختلف با برخی اصلاحات و ملاحظات همواره فراگیر بوده است. در طی قرن نوزدهم میلادی در مدارس و آموزشگاه‌های بریتانیا این اعتقاد وجود داشت که عضلات و اخلاقیات در طی پرداختن به ورزش‌های تیمی به طور همزمان توسعه می‌یابند. به همین دلیل در این مدارس و آموزشگاه‌ها دانش آموزان را ترغیب و حتی وادار به شرکت در ورزش‌های رقابتی می‌نمودند. این عقیده به سرعت در جوامع مختلف رواج پیدا کرد و به عنوان یک فرهنگ درآمد. "ورزش باعث ساختن شخصیت می‌شود." تبدیل به یک شعار فرهنگی گشت، که منجر به این شد تا برنامه‌های ورزشی قسمتی از فعالیت‌های اکثر مؤسسات آموزشی را در بر گیرد. حتی امروزه بسیاری از کانون‌های ورزشی در جهت تبلیغ برنامه‌های خود این طور عنوان می‌کنند که برنامه‌هایشان موجب تقویت شخصیت ورزشکاران می‌شود (۶). در مقابل این گروه‌ها و افراد همواره منتقدانی نیز وجود داشته‌اند که اکثریت آنها بر این باورند که، ممکن است که ورزش به خوبی موجب ارتقاء برخی از ارزش‌ها شود ولی غالباً این ارزش‌ها، ارزش‌هایی می‌باشند که منتقدین از آن‌ها به عنوان ارزش‌های غلط تعبیر می‌کنند، مانند تأکید بیش از اندازه بر برنده شدن و در نتیجه بی‌احترامی به حریفان (۷). در اینجا ذکر این نکته لازم است که تعریف ارزش‌ها در ورزش و دسته بندی آن‌ها خود بسیار جای بحث دارد و هر گروهی با توجه به فلسفه‌ای که سرلوحه زندگی خویش قرار داده‌اند، ارزش‌های نسبتاً متفاوتی را مد نظر قرار می‌دهند که همواره در مقابل هر کدام از این گروه‌ها عده‌ای بوده‌اند که با بیان عبارت "چه کسی چنین ادعایی می‌کند؟" به تقابل با برخی از این ارزش‌ها پرداخته‌اند. در طی چند دهه اخیر با پژوهش‌هایی که در زمینه‌ی اثرات شناختی-اجتماعی

طرح‌های ورزشی در برنامه‌های ملی مستلزم رعایت همه‌جوانب، آثار و کارکردهای این پدیده در جامعه است (۱). در سال‌های گذشته نهادهای مختلف بخش تربیت‌بدنی و ورزش برنامه‌های متعددی طراحی و اجرا کرده‌اند، اما به دلیل عدم هماهنگی و انسجام کافی، از کارایی لازم برخوردار نبوده است و به نظر می‌رسد این ناکامی بعد از تدوین طرح جامع ورزش نیز ادامه دارد. شکاف عمیق بین نظر و عمل غیرکاربردی شدن دانش تربیت‌بدنی، نشان می‌دهد که از امکانات و منابع موجود به درستی بهره‌برداری نشده است (۲). امروزه به ورزش به عنوان عمده‌ترین ابزار تربیت می‌نگرند. نهادهای سیاسی مانند دولت‌ها و احزاب و نهادهای اجتماعی مانند سازمان‌های غیردولتی، آموزشی، فرهنگی و دینی در غرب، از ورزش به عنوان ابزار هدایت عامه بهره می‌گیرند (۳). دولت‌ها دریافته‌اند که کمک ورزش می‌تواند شهروندان همراه‌تری داشته باشند. این چنین طرز تلقی از ورزش، نمودی نو است. کشورهای پیشرفته صنعتی، ورزش را ابزاری بسیار قدرتمند برای هدایت و هماهنگی و کنترل شهروندان می‌دانند در عین حال، ورزش یکی از حیطه‌های پررونق اقتصادی برای ایجاد اشتغال بوده است (۴). با افزایش استقبال مردم به تربیت‌بدنی و ورزش، زنجیره‌ای از تقاضاهای مستقیم و غیرمستقیم در بخش‌های اقتصادی مختلف پدیدار می‌شود. در واقع بر اثر افزایش تقاضای ورزش بر میزان اقتصاد ملی افزوده می‌شود و ضربی به وجود می‌آید که به کمک آن می‌توان دریافت که واحد اقتصادی در ورزش به چه میزان بر اقتصاد ملی اثر مستقیم یا غیرمستقیم می‌گذارد. یکی از ارکان اصلی توسعه ورزش قهرمانی، ورزشکاران حرفه‌ای هستند. ورزشکاران حرفه‌ای معمولاً به دنبال راه‌های بهتر برای فروش کالای خود که همانا مهارت در رشته ورزشی است، می‌باشند. این ورزشکاران به طور مستقیم و غیرمستقیم در ارتقای رشته ورزشی و به تبع آن ارتقای ورزش قهرمانی می‌شوند در این مورد، مسئولان ورزش کشور وظیفه سنگینی در قبال این گونه

رفتارهای دوپینگ کمتر خواهد بود. نتایج حاصل از پژوهش نشان میدهد که بهبود عملکرد ورزشکاران به واسطه آمادگی در مهارتهای ورزشی از جمله آمادگی روانی باعث افزایش سطح سلامت روانی و احتمالاً کاهش گرایش ورزشکاران به رفتار ناشایست دوپینگ خواهد بود (۱۰). نصرت پور و مازندرانی (۱۳۹۵) در پژوهش خود که با هدف بررسی میزان مصرف مکمل‌های مجاز و غیرمجاز در بین ورزشکاران رشته‌های بدنسازی و کشتی شهر گرگان انجام گرفت، پس از بررسی‌های خود پی بردند که ۸۸ درصد ورزشکاران رشته پرورش اندام از مکمل‌های ورزشی و ۷۶ درصد از ورزشکاران رشته کشتی مبادرت به مصرف مکمل‌های ورزشی کرده بودند، همچنین میزان آگاهی ورزشکاران رشته بدنسازی به طور معناداری از ورزشکاران رشته کشتی بالاتر بود و بیش از ۹۴ درصد افراد مصرف مکمل‌ها را برای کسب موفقیت ورزشی ضروری دانستند. از آن جایی که درصد قابل توجهی از ورزشکاران به ویژه مردان، سابقه مصرف مکمل غذایی داشتند، لازم است آموزشهای روزآمد پیرامون علایم و عوارض جانبی مصرف این مکملها به ورزشکاران ارایه داده شود (۱۱). دریگی و همکاران (۲۰۱۹) در پژوهش خود که با هدف مرزگستری در میان پرستاران انجام گرفت، پس از بررسی‌های خود پی بردند که حمایت درک شده از سازمان و تعهد سازمانی نقش مهمی در بهبود مرزگستری در میان پرستاران دارد (۱۲). دونکان^۱ و همکاران (۲۰۱۸) در پژوهش خود که با هدف بررسی میزان شیوع مصرف مواد نیروزا در میان ورزشکاران نوجوانان انجام گرفت، پس از بررسی‌های خود پی بردند که برخی مسائل فرهنگی نقش اساسی در عدم استفاده ورزشکاران از مواد نیروزا دارد (۱۳). کبیری^۲ و همکاران (۲۰۱۸) در پژوهش خود که با هدف بررسی علل مصرف مواد نیروزا در میان ورزشکاران انجام گرفت، پس از بررسی‌های خود مشخص نمودند که مصرف مواد نیروزای در میان ورزشکاران به خاطر ضعف‌های فرهنگی و اجتماعی می‌باشد (۱۴). لرو^۳ و همکاران (۲۰۰۴) در تحقیق خود

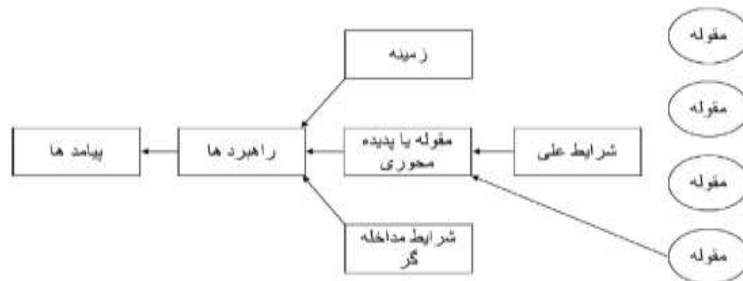
ورزش صورت گرفت، نتایج بسیار جالب توجه و در عین حال غیر منتظره‌ای به دست آمده است. شاید با توجه به نتایج پژوهش‌های انجام گرفته به طور یقین بتوان گفت که ورزش به خودی خود هیچ اثر منفی یا مثبتی بر خصوصیات ثابت شخصیتی و یا عملکردهای شناختی افراد باقی نمی‌گذارد. بلکه باید اذعان داشت که هرگونه تأثیر تربیت بدنی بر افراد، حاصل برنامه‌ریزی، آموزش و یادگیری مبتنی بر تعامل- ارتباط مداوم مربیان و شاگردان می‌باشد (۸). کیانی و شعبانی مقدم (۱۳۹۷) در پژوهش خود که با هدف ارتباط میان سطح تحصیلات و نوع واکنش بازدارنده پیشنهادی در قبال پدیده دوپینگ در میان ورزشکاران استان کرمانشاه انجام گرفت، پس از بررسی‌های خود پی بردند که ۵/۸۱ درصد آزمودنی‌ها دارای تحصیلات دانشگاهی هستند، هم چنین نتایج آزمون آنالیز واریانس مؤلفه واکنش‌های پیشنهادی بازدارنده در قبال دوپینگ بین گروه‌های تحصیلی مختلف ورزشکاران استان کرمانشاه اختلاف معنی-داری آماری نشان داد، لذا واکنش‌های پیشنهادی بازدارنده در قبال دوپینگ در گروه‌های تحصیلی همسان نبودند. یعنی با افزایش سطح تحصیلات واکنش‌های پیشنهادی بازدارنده در قبال دوپینگ در بین ورزشکاران استان کرمانشاه مثبت بود و هم چنین با اعمال محرومیت علیه دوپینگ موافق بودند (۹). نتیجه‌گیری: به نظر می‌رسد کسانی که سطح تحصیلات بالایی دارند نسبت به مبحث دوپینگ با دید علمی نگاه کرده و در این مورد یعنی استفاده از مواد نیروزا کمتر تحت تأثیر هیجانات قرار می‌گیرند در صورتی که سطح تحصیلات در بین افراد جامعه بیشتر شود، تأثیرپذیری از هیجانات در مصرف مواد نیروزا کمتر می‌شود. احمدیان و همکاران (۱۳۹۶) در پژوهش خود که به بررسی سطح آمادگی روانی و گرایش به دوپینگ در ورزشکاران پرداختند. نتایج رگرسیون چندگانه به روش همزمان، غالباً، بیانگر رابطه منفی و معناداری سطوح مهارت‌های روانی با رفتارهای دوپینگ بودند بدین معنا هرچه قدر میزان مهارت‌های روانی بیشتر باشد میزان

سالم ایده‌آل است و صفاتی که از طریق ورزش فرا گرفته می‌شوند برای رشد اخلاق عمومی، اساسی تلقی می‌شوند (۱۹). دامنه تأثیرگذاری ورزش بر حوزه‌های مختلف، سبب گردیده است تا امروز ورزش در جوامع نقش ارزنده‌ای در تمامی ابعاد فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی، زیرساختی و سیاسی را ایجاد نماید. این مسئله سبب گردیده است تا ورزش پتانسیل مناسبی در راستای توسعه و بهبود جوامع داشته باشد (۱۸). از طرفی در برخی محیط‌ها و اماکن، خود ورزش ممکن است سبب شکل‌گیری معضلات و مشکلاتی برای افراد شود (۲۰). این مسئله سبب گردیده است تا ورزش دارای دو وجهه مختلفی باشد که از یک سوی سبب بهبود وضعیت فرهنگی، جسمانی، روانی، اقتصادی و سیاسی در جوامع می‌گردد و در برخی شرایط خود سبب بروز مشکلات و آسیب‌های مختلفی می‌شود. این مسئله سبب شده است تا عاری سازی ورزش از هرگونه آثار منفی خود به عنوان یکی از اهداف مهم مدیران مشخص گردد. در این جهت، ورزش پاک نقش مهمی در عاری سازی ورزش از هرگونه مشکلات و آسیب‌های احتمالی دارد. اهمیت ورزش پاک در ورزش سبب گردیده است تا امروزه تلاش‌های گسترده‌ای در راستای توسعه و ترویج ورزش پاک در کشور ایران ایجاد گردد. اگرچه ورزش پاک از ابعاد و حوزه‌های مختلفی مورد بحث قرار می‌گیرد اما پاک بودن در ورزش را می‌توان از نگاه‌های مختلف مدنظر قرار داد. عدم مصرف دارو، فقدان دوپینگ، سالم بودن فضای فرهنگی حاکم بر ورزش، سالم بودن منابع اقتصادی موجود در ورزش، روابط سیاسی سالم در ورزش و همچنین مدیریت پاک و سالم در ورزش را می‌توان نمونه‌های دامنه گسترده ورزش پاک را قلمداد نمود. در پژوهش حاضر ورزش پاک با محوریت عدم مصرف داروهای غیرمجاز در میان ورزشکاران و فقدان دوپینگ در میان گروه‌ها و افراد مختلف مشخص می‌باشد. بدون شک خلا پژوهش‌هایی در این حوزه سبب گردیده است تا راهکارهایی جهت ارتقاء ورزش پاک در ابعاد مختلف ورزش ایران در دسترس نباشد. مشاهده دوپینگ در برخی ورزشکاران و همچنین شیوع مصرف داروهای غیرمجاز در

که با هدف تعیین مواد مصرفی و نگرش ورزشکاران دبیرستانی در مورد دوپینگ در فرانسه انجام شد، پس از بررسی‌های خود پی بردند که ۴ درصد شرکت‌کنندگان اظهار کردند که حداقل یک بار در طول زندگی خود از داروهای دوپینگ استفاده کرده‌اند. ۲۱ درصد معتقد بودند که امتناع از دوپینگ مترادف با از دست دادن تمامی فرصت‌ها برای بدل شدن به یک قهرمان بزرگ ملی است (۱۵). هیل^۱ (۲۰۰۲) در پژوهش خود که با هدف بررسی علل مصرف داروهای غیرمجاز در ورزشکاران انجام گرفت، پس از بررسی‌های خود پی برد که ورزشکاران بیش‌تر از همه تحت تأثیر مربی قرار می‌گیرند که از مصرف داروهای افزایش‌دهنده کارایی حمایت کند و مسئولان که ممکن است او را وادار به مصرف دارو کنند (۱۶). لیمونگلی^۲ (۲۰۰۱) در پژوهش خود که با هدف بررسی میزان دوپینگ در ورزشکاران حرفه‌ای انجام گرفت، پس از بررسی ورزشکاران حرفه‌ای اشاره داشت که ۲۶ درصد شرکت‌کنندگان اعلام داشتند که مصرف داروی غیرمجاز خطرهای جدی بر سلامت انسان دارد. ۸۳ درصد دوپینگ را اقدامی خطرناک و قابل اجتناب می‌دانستند (۱۷). به ترتیب ۱۴/۸ درصد برای بهبود کارایی ورزشی و ۱۳/۳ درصد برای نیل به پیروزی از دوپینگ استفاده می‌کردند. نتایج بررسی نشان دهنده اهمیت دوپینگ در سطوح ورزش آماتور است. غالباً این باور وجود دارد که ورزش موجب بهینه شدن شخصیت و اخلاق افراد می‌شود. یا به عبارتی ورزش باعث پیشبرد همکاری، شهامت، کار گروهی، انصاف، مسئولیت و قدرت کنار آمدن با شرایط بحرانی اخلاقی می‌شود (۱۸). در عین حال نشان داده شده است که ورزش افراد را در موقعیتهایی قرار می‌دهد که منجر به تشویق آنها در جهت نشان دادن رفتارهای غیر اخلاقی همانند تقلب و خشونت و استفاده از داروهای غیر مجاز می‌شود (۷). اما در این بین بسیاری از صاحب‌نظران مسائل تربیتی معتقدند که فعالیت‌های ورزشی «ارزشها» را آموزش می‌دهند و از طریق این فعالیت‌ها رفتار ورزشی، کار گروهی، انضباط، اعتماد به نفس و ... آموخته می‌شود. به طور خلاصه آنان بر این باورند که ورزش برای زندگی

خصوص در دسترس نباشد. این مسئله سبب گردیده است تا پژوهش حاضر با هدف ارائه مدل توسعه ورزش پاک در ایران سعی در پاسخ به این سؤال داشته باشد که مدل توسعه ورزش پاک در ایران به چه صورت می باشد؟ از طرفی با بررسی پیشینه پژوهش‌های و مرور مبانی نظری در خصوص ورزش پاک انجام گرفت، فقدان مدلی جامع در جهت مدل توسعه ورزش پاک در ایران درک می‌گردد. با توجه به فقدان مدل‌های جامع در این خصوص، جهت ارائه مدل در پژوهش حاضر از روش داده بنیاد جهت کشف مفاهیم در این حوزه و ارائه مدل توسعه ورزش پاک در ایران استفاده خواهد شد. شکل ۱ مدل مفهومی پژوهش بر مبنای روش داده بنیاد را نشان می‌دهد.

میان ورزشکاران عادی سبب گردیده است تا ورزش در تمامی ابعاد در کشور ایران دچار مشکلاتی گردد. عدم نظارت بر باشگاه‌های بدنسازی و عادی‌سازی مصرف مکمل‌های دارویی بدون هیچ‌گونه پشتوانه علمی سبب گردیده است تا آسیب‌های جانی و مالی بسیاری در کشور ایران ایجاد گردد. همچنین خلا پژوهش‌هایی در این حوزه سبب گردیده است تا شرایط جهت توسعه ورزش پاک در ابعاد مختلف ورزش ایران امکان پذیر نباشد. بدون شک ورزش پاک نیاز هر نوع ورزشی از جمله ورزش همگانی، قهرمانی، حرفه ای و تربیتی می‌باشد و این نگاه که ورزش پاک نیاز تنها ورزش حرفه ای می باشد سبب گردیده است تا در سایر ابعاد ورزش برنامه‌ریزی‌های جامعی در این

شکل ۱- مدل مفهومی پژوهش

Figure 1. Conceptual model of research

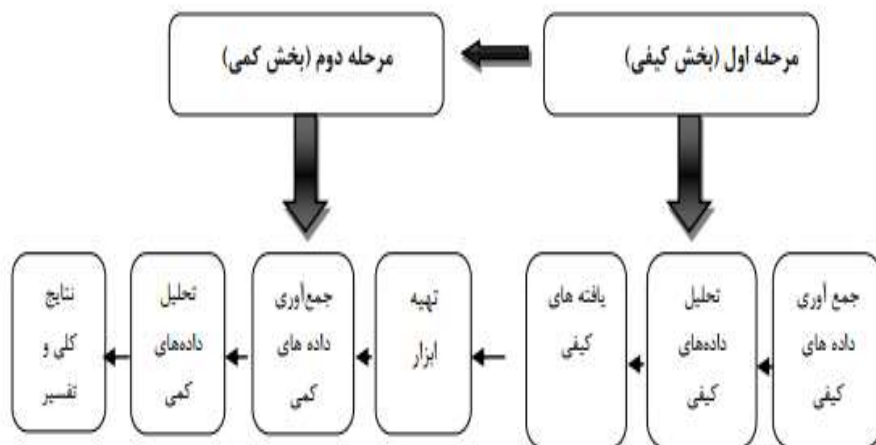
روش پژوهش

با توجه به این‌که هدف پژوهش حاضر مطالعه عمیق چارچوب مدل توسعه ورزش پاک در ایران است، طرح آن از طرح‌های ترکیبی است و روش آن، با توجه به این‌که از قبل الگویی وجود نداشته و پژوهشگران درصدد کشف این الگو بوده‌اند، از مدل‌های ترکیبی اکتشافی متوالی (کیفی - کمی) است و چون در پی ساخت ابزاری^۱ برای سنجش چارچوب مدل توسعه ورزش پاک در ایران بر اساس داده‌های بخش کیفی است، از نوع اکتشافی متوالی - ابزار سازی است. از این رو ابتدا روش شناسی و تحلیل بخش کیفی و سپس روش شناسی و تحلیل بخش کمی پژوهش به تفکیک ارائه می‌شود و در بخش نتیجه‌گیری،

با توجه به مدل تحقیق، سوالات تحقیق حاضر به شرح زیر می‌باشد:

۱. شرایط علی موثر بر توسعه ورزش پاک در ایران چه می باشد؟
۲. شرایط مداخله‌گر موثر بر توسعه ورزش پاک در ایران چه می باشد؟
۳. شرایط زمینه‌ای موثر بر توسعه ورزش پاک در ایران چه می باشد؟
۴. راهبردهای توسعه ورزش پاک در ایران چه می باشد؟
۵. پیامدهای توسعه ورزش پاک در ایران چه می باشد؟

نتایج به دست آمده در هر دو بخش با هم ادغام و ارائه خواهد شد.

شکل ۲- فرآیند تحقیق ترکیبی اکتشافی متوالی از نوع ابزارسازی

Figure 2. Consecutive exploratory combined exploration research process of instrument making type

روش شناسی

انتقال پذیری: جایگزین اعتبار بیرونی در پژوهش های کمی است. برای این منظور یافته های پژوهشی توسط دو متخصص مدیریت ورزشی که در پژوهش مشارکت نداشتند، مورد بررسی قرار گرفتند.

اطمینان پذیری: معادل پایایی در پژوهش کمی است و به منظور ایجاد اطمینان پذیری، جزئیات پژوهش و یادداشت برداری ها ثبت و ضبط شد.

تأییدپذیری: به معنای پرهیز از سوگیری است. بدین منظور تمامی مراحل به دقت ثبت و ضبط شده و همه مستندات به صورت پیوست در اختیار و تأیید اساتید راهنما و مشاور که جزء نویسندگان مقاله هستند؛ قرار گرفته است.

برای اخذ مجوز مورد نیاز برای انجام دادن مصاحبه با افراد کانونی، اقداماتی صورت گرفت که در این بخش پس از جلب همکاری صاحب نظران کلیدی برای مصاحبه و جلب اعتماد آنان رای دادن اطلاعات لازم، در زمان مقرر مراجعه و اطلاعات لازم گردآوری شده است. تجزیه و تحلیل داده های به دست آمده از مصاحبه های انجام شده، با روش تحلیل داده بنیاد انجام گرفته است.

روش پژوهش در بخش کیفی مطالعه موردی کیفی است و مشارکت کنندگان خبرگان حوزه مدیریت ورزشی هستند. با بهره گیری از روش نمونه گیری هدفمند و تکنیک اشباع نظری، آگاهی دهندگان کلیدی (شامل ۱۷ نفر از خبرگان حوزه مدیریت ورزشی) برای شناسایی چارچوب مدل توسعه ورزش پاک در ایران انتخاب شده اند و با آنها مصاحبه به عمل آمده است. ابزار مورد استفاده برای شناسایی عوامل مدل توسعه ورزش پاک در ایران، مصاحبه نیمه ساختارمند (با گروه های کانونی) و مطالعه اسناد بوده است. برای تأمین روایی و پایایی مطالعه از روش ارزیابی لینکلن و گوبا استفاده شد. بدین منظور چهار معیار بدین منظور چهار معیار اعتبار (باورپذیری)، انتقال پذیری، اطمینان پذیری و تأییدپذیری برای ارزیابی در نظر گرفته شد و برای دستیابی به هر یک از این معیارهای، اقدامات زیر انجام گرفت:

اعتبارپذیری: معادل روایی در پژوهش های کمی است. بدین منظور، پرسش ها را اساتید راهنما و مشاور که جزء نویسندگان مقاله هستند؛ تأیید کردند که میزان موثق بودن داده های پژوهش را به حد قابل قبولی افزایش داده است.

ورزشی بهره گرفته شد و برای روایی محتوایی سؤال‌های پرسش نامه از مدل لاشه استفاده شد و روایی محتوایی تأیید شد. همچنین روایی همگرا در جدول (۱) ارائه شده است. برقراری روایی همگرا و مطلوب مدل حاکی از اعتبار مناسب ابزار اندازه‌گیری در جامعه مورد مطالعه دارد. تحلیل نتایج این مطالعه به روش معادلات ساختاری با استفاده از نرم‌افزار *Amos 20* و *SPSS20* انجام شده است.

یافته‌های توصیفی پژوهش

یافته‌های توصیفی مربوط به نمونه‌های آماری پژوهش حاضر در جدول ۱ به نمایش گذاشته شده است.

در بخش کمی از روش پژوهش توصیفی، از نوع همبستگی و روش اجرا به صورت میدانی است. هدف از انجام این مرحله، تدوین ارائه مدل توسعه ورزش پاک در ایران در مرحله کیفی بوده است. جامعه آماری این پژوهش شامل رئیس، نائب رئیس و دبیر فدراسیون‌های ورزشی بودند که تعداد آنان با توجه به تعداد ۵۱ فدراسیون فعال در کشور، شامل ۱۵۳ نفر بودند. با توجه به جدول حجم نمونه مورگان، تعداد ۱۱۳ نفر بر اساس روش نمونه‌گیری دردسترس به عنوان نمونه پژوهش مشخص گردیدند. در نهایت پس از پخش و جمع‌آوری پرسشنامه‌های پژوهش؛ تعداد ۸۹ پرسشنامه مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. برای بررسی روایی صوری از نظر ده تن از اساتید مدیریت

جدول ۱- یافته‌های توصیفی پژوهش

Table 1. Descriptive findings of the research

درصد	فراوانی	گروه‌ها	ویژگی‌های جمعیت شناختی	
۷۰/۵۸	۱۲	مرد	جنس	بخش کیفی پژوهش
۲۹/۴۲	۵	زن		
۲۳/۵۳	۴	استاد	مرتبه علمی	
۵۸/۸۲	۱۰	دانشیار		
۱۷/۶۵	۳	استادیار		
۸۹/۹	۸۰	مرد	جنس	بخش کمی پژوهش
۱۰/۱	۹	زن		
۴/۱۲	۱۱	دکتری	سطح تحصیلات	
۵۳/۹	۴۶	کارشناسی ارشد		
۳۳/۷	۳۰	کارشناسی		

که از میان نمونه‌های پژوهش، افراد دارای مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد با ۵۳/۹٪ بیشترین تعداد را دارا می‌باشند.

یافته‌های بخش کیفی

داده‌های کیفی پژوهش از طریق فرایند کدگذاری، تحلیل شد. مراحل تحلیل داده‌ها از طریق کدگذاری باز، کدگذاری محوری (مدل پارادایمی استراس و کوربین) و کدگذاری گزینشی (انتخاب یک مقوله محوری به عنوان مقوله اصلی و مشخص

نتایج توصیفی پژوهش نشان داد که نمونه‌های پژوهش شامل ۷۰٪/۵۸ مرد و ۲۹/۴۲٪ زن بودند. همچنین از این میان نمونه‌های پژوهش افراد دارای مرتبه علمی دانشیار با ۵۸/۸۲٪ بیشترین تعداد را دارا می‌باشند. نتایج توصیفی مربوط به وضعیت جنس نمونه پژوهش در بخش کمی حاضر نشان داد که ۸۹٪/۹ از افراد شرکت‌کننده در پژوهش مردان و ۱۰/۱٪ زنان می‌باشند. نتایج یافته‌های توصیفی پژوهش همچنین نشان داد

قالب پنج مؤلفه ی کلی شرایط علی، شرایط زمینه‌ای، شرایط مداخله گر، پدیده اصلی، اقدامات و پیامدها انجام شد. جدول ۲ نتایج مربوط به بخش کیفی را به نمایش گذاشته است.

کردن ارتباط بین هر یک از مقوله های محوری) انجام و به عرضه پارادایم منطقی یا تصویر تجسمی از نظریه در حال تکوین پایان یافت.

نتایج حاصل از ۱۷ مصاحبه که تا حد اشباع نظری ادامه یافت و از طریق تحلیل محتوا و کدگذاری باز، محوری و انتخابی در

جدول ۲- کدگذاری بخش کیفی

Table 2. Qualitative section coding

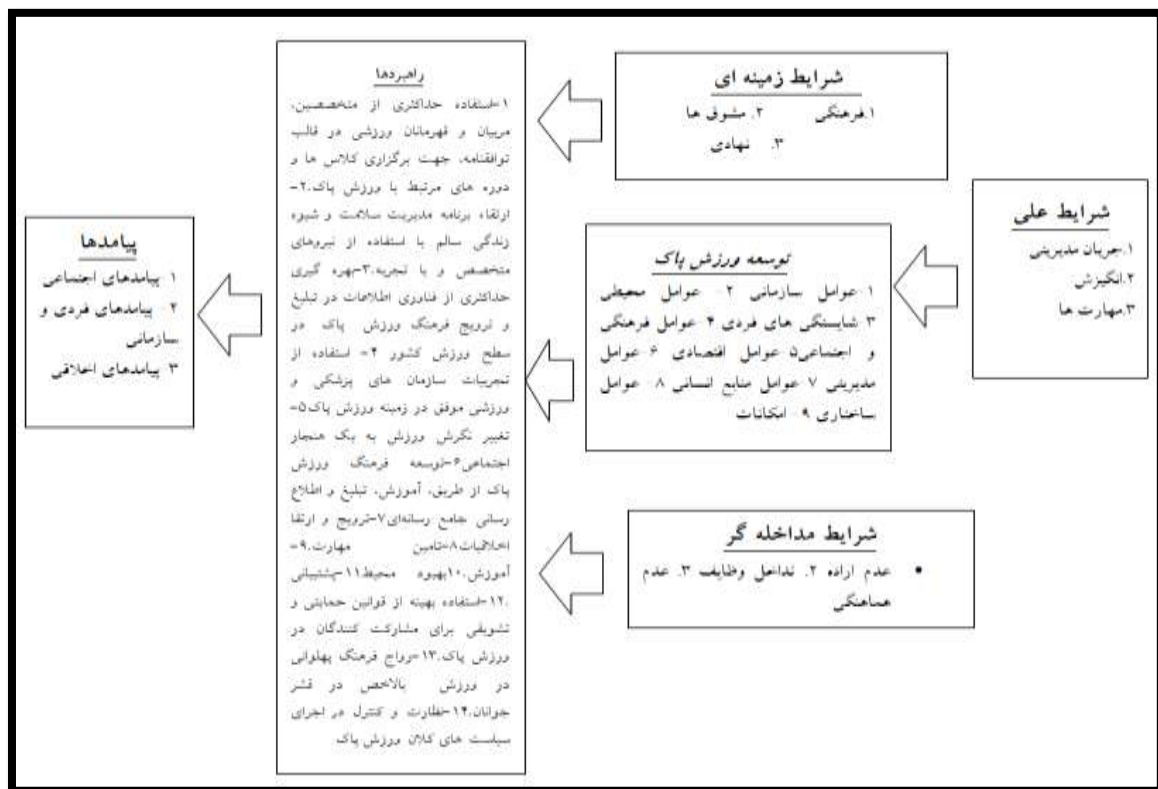
مقولات	ابعاد کلی
<ul style="list-style-type: none"> • جریان های مدیریتی ✓ ایجاد هسته های علمی در فدراسیون های ورزشی جهت پیشگیری به قهرمانان ✓ وجود برنامه های آموزشی در فدراسیون های ورزشی جهت بهره گیری از ظرفیت مقابله با دوپینگ ✓ افزایش تعهد قهرمانان ورزشی و ورزشکاران به خصایص پهلوانی ✓ ایجاد آموزش های مدون برای ورزشکاران جهت افزایش مهارت های پیشگیرانه ✓ برگزاری جلسات مدون ماهانه در فدراسیون های ورزشی در جهت ارزیابی برنامه های مربوط به ورزش پاک ✓ ایجاد منابع مالی مناسب جهت بهبود ورزش پاک در فدراسیون های ورزشی • انگیزش: ✓ ارزش های اجتماعی ✓ آگاهی شناخت فردی ✓ انگیزش برای یادگیری • مهارت ها: ✓ آموزش مهارت های پیشگیری ✓ دانش فنی ✓ تجارب 	شرایط علی
<ul style="list-style-type: none"> • فرهنگی ✓ وجود باورهای قلبی در زمینه راه اندازی و توسعه ورزش پاک در ورزش حرفه ای کشور ✓ نگرش کلان نسبت به مقوله ورزش پاک ✓ ایجاد فرهنگ و نگرش های ورزش پاک در جامعه ✓ ایجاد نهادهای پزشکی و مدنی که مسوول این گونه فعالیت ها در جامعه ✓ نهادینه شدن فرهنگ توسعه ورزش پاک ✓ تفکر ورزش پاک در جامعه • مشوق ها 	شرایط زمینه ای

<ul style="list-style-type: none"> ✓ تشویق و حمایت از ورزشکاران برای ایجاد توسعه ورزش پاک ✓ تشویق و توسعه فعالیت ها به سمت ایده های جدید و کارا در ورزش ✓ راهبرد آموزشی؛ آموزش و تربیت قهرمانان ✓ تشویق و آموزش ورزشکاران آماتور در جهت تبلیغات ورزش پاک • نهادی ✓ انعطاف پذیری قوانین و رویه های توسعه ورزش پاک ✓ کارایی نظام قانون گذاری کشور در تدوین قوانین کارآمد و شفاف در مبارزه ورزش پاک ✓ کارایی دولت در اداره امور کشور و اجرای قوانین توسعه ورزش پاک ✓ مبارزه دوپینگ ورزشکاران و بهبود سلامت ورزشکاران ✓ وجود قوانین و اجرای رویه های ضد انحصار و مشوق رقابت در ورزش 	
<ul style="list-style-type: none"> • عدم اراده ✓ مسئولیت ناکامی و عدم موفقیت را نمی پذیرد ✓ بر افکار و احساسات و نیازها، آگاهی ندارد ✓ قبل از انجام این کار، عواقب آن را در نظر نمی گیرم ✓ عدم عبرت از اشتباهات گذشته ورزشکاران، کاری که موجب پشیمانی در ورزش می شود را تکرار می کنم ✓ خشم و هیجانات را کنترل نمی توانم کنم • عدم هماهنگی ✓ فدراسیون های ورزشی از توانایی و تجربه های حرفه ای ورزشکاران به خوبی استفاده نمی کند ✓ فدراسیون های ورزشی تمایل دارند سطح توانمندی ها و تجربه های موجود ورزشکاران را حفظ کنند(به روز کردن ورزشکاران از علم روز دنیا اهمیت نمی دهد) ✓ فدراسیون های ورزشی از ایده ها و پیشنهادهای جدید برای توسعه مدل ورزش پاک استفاده نمی کنند ✓ عدم هماهنگی لازم بین مدیران ارشد سازمان ورزشی • تداخل وظایف ✓ به قدر لازم اختیارات انجام کارها و تصمیم گیری ها را به فدراسیون پزشکی واگذار نمی شود ✓ به قدر کافی هماهنگی و همکاری بین گروه یا واحد کاری فدراسیون های ورزشی با دیگر فدراسیون های ورزشی و گروه های کاری وجود ندارد. ✓ تلاش و جدیت زیادی در تحقق اهداف و انجام وظایف در توسعه ورزش پاک وجود ندارد 	شرایط مداخله گر
<ul style="list-style-type: none"> ✓ عوامل سازمانی ✓ عوامل محیطی ✓ شایستگی های فردی ✓ عوامل فرهنگی و اجتماعی 	پدیده اصلی (توسعه ورزش پاک)

<ul style="list-style-type: none"> ✓ عوامل اقتصادی ✓ عوامل مدیریتی ✓ عوامل منابع انسانی ✓ عوامل ساختاری ✓ امکانات 	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ ترویج و ارتقای اخلاقیات ✓ تامین مهارت ✓ آموزش ✓ بهبود محیط ✓ پشتیبانی ✓ استفاده حداکثری از مربیان و قهرمانان ورزشی در قالب توافقنامه، جهت برگزاری کلاس ها و دوره های مرتبط با ورزش پاک ✓ ارتقاء برنامه مدیریت سلامت و شیوه زندگی سالم با استفاده از نیروهای متخصص و با تجربه ✓ بهره گیری حداکثری از فناوری اطلاعات در تبلیغ و ترویج فرهنگ ورزش پاک در سطح ورزش کشور ✓ استفاده از تجربیات سازمان های پزشکی و ورزشی موفق در زمینه ورزش پاک ✓ تغییر نگرش ورزش به یک هنجار اجتماعی ✓ توسعه فرهنگ ورزش پاک از طریق، آموزش، تبلیغ و اطلاع رسانی جامع رسانه ای ✓ استفاده بهینه از قوانین حمایتی و تشویقی برای مشارکت کنندگان در ورزش پاک ✓ رواج فرهنگ پهلوانی در ورزش بالاخص در قشر جوانان ✓ نظارت و کنترل در اجرای سیاست های کلان ورزش پاک 	<p>راهیبردها</p>
<ul style="list-style-type: none"> • پیامدهای اجتماعی ✓ رواج سبک توسعه ورزش پاک در جامعه ✓ رویکرد مثبت مدیران ارشد نظام، جامعه روحانیت و جامعه پزشکی به ترویج ورزش پاک ✓ مد نظر بودن معیار ورزش پاک به عنوان فاکتور مهم ارزیابی سازمانی در سطح بین المللی ✓ وجود دستورالعمل جامع ورزش و فدراسیون های ورزشی به عنوان یک سند بالا دستی در ترویج فرهنگ ورزش پاک ✓ آموزش های دانش افزایی و مهارتی تخصصی ✓ وجود الگوهای موفق در جامعه • پیامدهای فردی و سازمانی ✓ اشتیاق و انگیزه های فردی و سازمانی به توسعه و تعمیم ورزش پاک 	<p>پیامدها</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ وجود امکانات مناسب روابط عمومی در زمینه انتشار اخبار، گزارشات و اطلاعیه های ورزشی ✓ وجود سامانه جامع جهت ثبت اطلاعات ورزشی کلیه ورزشکاران ✓ امکانات و تجهیزات ورزشی مناسب جهت تنوع و ترویج ورزش پاک • پیامدهای اخلاقی ✓ قبلاً به قهرمانی اهمیت بیشتر می دادم ، اما حالا چیزهای دیگری برایم مهم ترند. ✓ باب شدن صفات اخلاقی و پهلوانی ✓ ترویج فرهنگ جوانمردی در ورزش ✓ عدم رواج صفات تقلب کردن و برنده شدن به هر قیمتی ✓ متوسل شدن به ارزش های دینی و اخلاقی 	
---	--

با توجه به نتایج بخش کیفی، مدل مفهومی پژوهش شکل گرفت. شکل ۳ مدل مفهومی پژوهش را نشان می دهد.

شکل ۳- مدل مفهومی پژوهش

Figure 3. Conceptual model of research

واریانس استخراج شده الگو مدل توسعه ورزش پاک در ایران با توجه به این که به صورت مدل سلسله مراتبی آورده شده است به صورت دستی محاسبه گردیده است.

همان طور که در جدول ۳ مشخص است همه متغیرها از پایایی ترکیبی و آلفای کرونباخ بالای ۰/۷؛ میانگین واریانس استخراج شده بالای ۰/۵ را کسب نموده اند. می توان پایایی و روایی همگرای پژوهش حاضر را تأیید نمود. پایایی ترکیبی و میانگین

جدول ۳- پایایی و روایی همگرایی

Table 3. Reliability and validity of convergence

متغیرهای پژوهش	میانگین واریانس استخراج شده	پایایی ترکیبی	الفای کرونباخ
شرایط علی	۰/۸۴	۰/۸۹	۰/۷۹
شرایط زمینه ای	۰/۸۶	۰/۸۷	۰/۷۶
توسعه ورزش پاک	۰/۸۰	۰/۸۷	۰/۸۰
شرایط مداخله گر	۰/۸۱	۰/۹۱	۰/۸۲
راهبردها	۰/۷۹	۰/۹۳	۰/۸۱
پیامدها	۱/۸۰	۰/۹۴	۰/۸۰

یافته های بخش کمی پژوهش

مدل توسعه ورزش پاک در ایران تأثیر معناداری را دارند. شکل ۱ مدل آماری پژوهش حاضر را به نمایش گذاشته است.

جهت بررسی ساختار عاملی، چارچوب مدل توسعه ورزش پاک در ایران از روش تحلیل مسیر استفاده گردید. پس از محاسبه مقدار T مربوطه هر عامل مشخص گردید که تمامی چارچوب

جدول ۴- اثرات متغیرها بر مدل توسعه ورزش پاک در ایران

Table 4. The effects of variables on the model of clean sport development in Iran

متغیرها	مقدار آماره تی	سطح معناداری	اثر مستقیم	اثر غیر مستقیم	اثر کلی
شرایط علی	۱۷/۳۶۷	۰/۰۰۱	۰/۶۰۱	ندارد	۰/۶۰۱
شرایط زمینه ای	۱۱/۵۶۴	۰/۰۰۱	۰/۴۷۹	ندارد	۰/۴۷۹
توسعه ورزش پاک	۱۵/۶۷۸	۰/۰۰۱	۰/۵۷۳	ندارد	۰/۵۷۳
شرایط مداخله گر	۱۲/۹۸۷	۰/۰۰۱	۰/۴۳۲	ندارد	۰/۴۳۲
راهبردها	۱۷/۳۲۴	۰/۰۰۱	۰/۷۶۵	ندارد	۰/۷۶۵

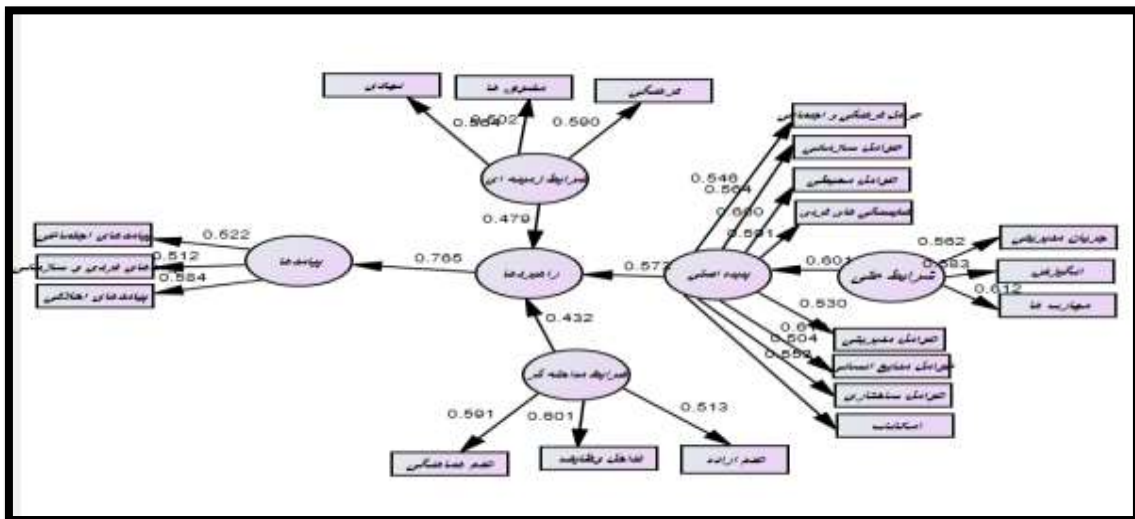
برازندگی (جدول ۵ و نمودار ۱) نیز مشخص گردید که مدل پژوهش مدل مناسبی می باشد.

همان طور که جدول ۴ نشان می دهد تمامی متغیرها دارای اثر معناداری می باشد. همچنین نشان داد که براساس شاخص های

جدول ۵- شاخص‌های برازش مدل

Table 5. Model fit indicators

NFL	AGFI	GFI	CFI	RSMEA	X ² /df	Df	Chi-square (X ²)	
۰/۹۲۴	۰/۹۲۵	۰/۹۲۰	۰/۹۲۳	۰/۰۰۴	۲/۰۶۷	۶۴	۱۳۲/۳۴۳	میزان
بیشتر از ۰/۹۰	بیشتر از ۰/۹۰	بیشتر از ۰/۹۰	بیشتر از ۰/۹۰	کمتر از ۰/۰۵	کمتر از ۳	کوچک تر از صفر نباشد	ملاک
برازش مطلوب	برازش مطلوب	برازش مطلوب	برازش مطلوب	برازش مطلوب	برازش مطلوب	برازش مطلوب	برازش مطلوب	تفسیر

شکل ۴- مدل ساختاری پژوهش

Figure 4. Structural model of research

بحث و نتیجه گیری

مدیریتی، پیامد اخلاقی، و عوامل فرهنگی، انگیزش و مهارت‌ها و همچنین پیامدهای اجتماعی از مؤلفه‌های مهم و تأثیرگذار در توسعه ورزش پاک می‌باشد.

این یافته با پژوهش‌های کیانی و شعبانی مقدم (۱۳۹۷)، لرو^۱ و همکاران (۲۰۰۴)، احمدیان و همکاران (۱۳۹۶)، عبدالله پور (۱۳۹۵)، نصرت پور و مازندرانی (۱۳۹۵) همسو بوده است. سارکار و همکاران (۲۰۱۵) در پژوهش خود ضمن بررسی انجام فعالیت‌های ورزشی با ورزشکاران مذهبی و معنوی، پس از بررسی‌های خود پی بردند که رعایت اخلاق ورزشی در مسابقات و

در این پژوهش به بررسی ارائه مدل توسعه ورزش پاک در ایران پرداخته شده است. عدم مصرف دارو، فقدان دوپینگ، سالم بودن فضای فرهنگی حاکم بر ورزش، سالم بودن منابع اقتصادی موجود در ورزش، روابط سیاسی سالم در ورزش و همچنین مدیریت پاک و سالم در ورزش را می‌توان نمونه‌های دامنه گسترده ورزش پاک را قلمداد نمود. در این پژوهش ورزش پاک با محوریت عدم مصرف داروهای غیرمجاز در میان ورزشکاران و فقدان دوپینگ در میان گروه‌ها و افراد مختلف مشخص می‌باشد. بررسی آزمون نتایج پژوهش نشان می‌دهد که عوامل ساختاری، اخلاقی، عوامل

عنوان محلی برای پرورش مجموعه ای از فضایل اخلاقی است که همراه با آن سلامتی بدنرا نیز در پی دارد. به هر حال حفظ و رعایت قوانین بازی به همراه بازی به شکل واقعی و منصفانه می-تواند و باید به عنوان اولین گام ارزشمند در جهت توسعه و پیشرفت ورزش در جهت اخلاقی شدن باشد (۱۰).

عوامل مهم دیگر توسعه ورزش پاک عوامل فرهنگی می باشد که با یافته های دونکان^۴ و همکاران (۲۰۱۸) و کبیری^۵ و همکاران (۲۰۱۸) همخوان می باشد. دونکان^۶ و همکاران (۲۰۱۸) در پژوهش خود که با هدف بررسی میزان شیوع مصرف مواد نیروزا در میان ورزشکاران نوجوانان انجام گرفت، پس از بررسی های خود پی بردند که برخی مسائل فرهنگی نقش اساسی در عدم استفاده ورزشکاران از مواد نیروزا دارد (۱۲). کبیری^۷ و همکاران (۲۰۱۸) در پژوهش خود که با هدف بررسی علل مصرف مواد نیروزا در میان ورزشکاران انجام گرفت، پس از بررسی های خود مشخص نمودند که مصرف مواد نیروزای در میان ورزشکاران به خاطر ضعف های فرهنگی و اجتماعی می باشد (۱۴). اوهل^۸ و همکاران (۲۰۲۰) نیز مشخص نمودند که پیوند میان برنامه های فرهنگی با اهداف مربوط به ورزش پاک می تواند نقش مهمی در روند توسعه و گسترش ورزش پاک داشته باشد (۲۴). بواردلی^۹ و همکاران (۲۰۲۰) نیز ضمن توجه به مسائل فرهنگی مشخص نمودند که جنبه های فرهنگی می تواند رفتارهای نادرست در ورزش را تحت تاثیر قرار دهد (۲۵). در این قسمت با توجه به نتایج به دست آمده از این پژوهش پیشنهادهای کاربردی برای توسعه ورزش پاک بدین شرح ارائه می شود. بنابراین پیشنهاد می شود: نظارت کافی توسط فدراسیون های ورزشی برای اجرای منسجم تر برنامه های ورزش پاک در کلیه سطوح ورزش کشور انجام گیرد. کمیته ملی المپیک و وزارت ورزش علاوه بر افزایش میزان بودجه و اعتبارات جاری و تجهیزاتی در ورزش نسبت تخصیص و واگذاری ردیف بودجه و اعتبارات به صورت مستقل به فدراسیون پزشکی ورزشی تا مطابق استانداردهای موجود به

تمرینات از سوی ورزشکاران با روحیات اخلاقی و مذهبی اهمیت بالایی را دارا می باشد. آنان در پژوهش خود اشاره داشتند که روانشناسان می بایستی روش های رفتاری با این نوع ورزشکاران را به چالش بکشاند (۲۱). لرو^۱ و همکاران (۲۰۰۴) در تحقیق خود که با هدف تعیین مواد مصرفی و نگرش ورزشکاران دبیرستانی در مورد دوپینگ در فرانسه انجام شد، پس از بررسی های خود پی بردند که ۴ درصد شرکت کنندگان اظهار کردند که حداقل یک بار در طول زندگی خود از داروهای دوپینگ استفاده کرده اند. ۲۱ درصد معتقد بودند که امتناع از دوپینگ مترادف با از دست دادن تمامی فرصت ها برای بدل شدن به یک قهرمان بزرگ ملی است. یکی دیگر از عوامل توسعه ورزش پاک توجه به مهارت های فردی در ورزشکاران می باشد (۱۵). هورست^۲ و همکاران (۲۰۲۰) در تحقیق خود مشخص نمودند که در جهت توسعه ورزش پاک می بایستی به جنبه های فرهنگی توجه جدی نمود (۲۲). مورتایمر^۳ و همکاران (۲۰۲۰) نیز اشاره داشتند که مسائل مدیریتی می تواند زمینه جهت کنترل رفتارهای ناسالم در ورزش را فراهم نماید (۲۳). احمدیان و همکاران (۱۳۹۶) در پژوهش خود که به بررسی سطح آمادگی روانی و گرایش به دوپینگ در ورزشکاران پرداختند. نتایج رگرسیون چندگانه به روش همزمان، غالباً، بیانگر رابطه منفی و معناداری سطوح مهارت های روانی با رفتارهای دوپینگ بودند بدین معنا هرچه قدر میزان مهارت های روانی بیشتر باشد میزان رفتارهای دوپینگ کمتر خواهد بود. نتایج حاصل از پژوهش نشان می دهد که بهبود عملکرد ورزشکاران به واسطه آمادگی در مهارت های ورزشی از جمله آمادگی روانی باعث افزایش سطح سلامت روانی و احتمالاً کاهش گرایش ورزشکاران به رفتار ناشایست دوپینگ خواهد بود. همچنین از عوامل توسعه ورزش پاک توجه به پیامدهای اخلاقی می باشد که عبدالله پور (۱۳۹۵) در پژوهش خود که با هدف بررسی اهمیت اخلاق در ورزش انجام گرفت، پس از بررسی های خود پی بردند که یکی از توانایی های ورزش در آن است که به

6- Duncan
7- Kabiri
8- Ohl
9- Boardley

1- Lauro
2- Mortimer
3- Hurst
4- Duncan
5- Kabiri

- Sport Policy and Politics, 9(1), 121-136.
6. Young, C. C., Campbell, A. D., Lemery, J., & Young, D. S. 2015. Ethical, legal, and administrative considerations for preparticipation evaluation for wilderness sports and adventures. *Wilderness & environmental medicine*, 26(4), 10-14.
 7. Riyasat, F. 2010. The Role of Ethical Indicators in Controlling Athletes' Behavioral Disorders in Sporting Areas, MSc in Sport Management, Isfahan University. (In Persian)
 8. Nedaei, T. 2009. Alavi. Kh. Ethics in Sport with a Fair Play Approach, Philosophical-Verbal Research. 10, 87-220. (In Persian)
 9. Kiyani, M. Shabani Moghadam, K. 2018. The Relationship between Education Level and Type of Proposed Inhibition Response to Doping Among Athletes in Kermanshah Province, Second National Conference on Achievements in Sport Sciences and Health, Ahvaz, Ahvaz University of Medical Sciences. (In Persian)
 10. Ahmadian, M. Aslankhani, M. Asghari, M. 2017. Level of Psychological Fitness and Tendency to Doping in Athletes, 6th Congress of Iranian Psychological Association, Tehran, Iranian Psychological Association. (In Persian)
 11. Nosratpor, A. Mazandarani, M. 2016. Valuation of the use of authorized and unauthorized supplements among athletes in bodybuilding and wrestling in Gorgan, Second National Conference on Sport Science and Physical Education of Iran, Tehran, Association for Development and

توسعه و گسترش ورزش پاک در کشور پرداخته شود. همچنین اهتمام لازم برای ایجاد بانک اطلاعاتی در فدراسیون‌های ورزشی به منظور ساماندهی و به کارگیری متخصصان حوزه‌های مختلف ورزشی اعم از کارشناسان، مربیان، داوران و ورزشکاران در ترویج ورزش پاک صورت گیرد. فدراسیون‌های ورزشی با ایجاد آکادمی ورزش پاک به منظور تربیت و ارتقاء و ارزیابی دانش مدیران، کارشناسان، مربیان، داوران و ورزشکاران اقدام کند.

References

1. GHaseemi, H. Togari, F. Borogerdi, M. Emami, H. Amiri, M. 2009. Content Analysis of the Views of the Heads of Physical Education Organization on the Components of Sport from 1979 to "Sport Management, 2012. 13: 137-152. (In Persian)
2. Webb. E. 2016. Positive youth development, sport and communities: research trends and future directions. *International Journal of Sport Psychology*, 47(2), 165-186.
3. Adom, N. A. A., De Coning, C., Bitugu, B. B., & Keim, M. 2016. Trends and tendencies in the facilitation and training of sport and development programmes for the youth: lessons of experience from African cases: sport for development. *African Journal for Physical Activity and Health Sciences (AJPHES)*. 22(32), 908-919.
4. Darnell, S. C. 2010. Power, politics and "sport for development and peace": Investigating the utility of sport for international development. *Sociology of sport journal*, 27(1), 54-75.
5. Giulianotti, R., Collison, H., Darnell, S., & Howe, D. 2017. Contested states and the politics of sport: the case of Kosovo—division, development, and recognition. *International Journal of*

18. Houlihan, B., & Malcolm, D. (Eds.). 2015. Sport and society: a student introduction. Sage.
19. Sabori, H. 2004. Ethics in Sport, Tehran: Sabouri. (In Persian)
20. Spaaij, R. 2014. Sports crowd violence: An interdisciplinary synthesis. Aggression and violent behavior. 19(2), 146-155.
21. Sarkar, M., Hill, D. M., & Parker, A. 2015. Reprint of: Working with religious and spiritual athletes: Ethical considerations for sport psychologists. Psychology of Sport and Exercise. 17, 48-55.
22. Mortimer H, Whitehead J, 2020. Kavussanu M, Gürpınar B, Ring C. Values and clean sport. Journal of Sports Sciences. Oct 23:1-9.
23. Hurst P, Ring C, Kavussanu M. 2020. An evaluation of UK athletics' clean sport programme in preventing doping in junior elite athletes. Performance Enhancement & Health. Mar 1; 7(3-4):100155.
24. Ohl F, Schoch L, Fincoeur B. 2020. The toxic doxa of "clean sport" and IOC's and WADA's quest for credibility. International Review for the Sociology of Sport: 1012690220977351.
25. Boardley ID, Chandler M, Backhouse SH, Petroczi A. 2020. Co-creating a social science research agenda for clean sport: An international Delphi study. International Journal of Drug Policy. Feb 13:103161.
- Promotion of Science and Technology. (In Persian)
12. Duncan, L. R., Hallward, L., & Alexander, D. 2018. Portraits of adolescent athletes facing personal and situational risk factors for doping initiation. Psychology of Sport and Exercise. 39, 163-170.
13. Hagizadeh, Y. 2013. The Ethics of Sport and the Doping Problem with Emphasis on Islamic Teachings, Ethics Research Quarterly. 6 (20), 25-48. (In Persian)
14. Kabiri, S., Cochran, J. K., Stewart, B. J., Sharepour, M., Rahmati, M. M., & Shadmanfaat, S. M. 2018. Doping among Professional Athletes in Iran: A Test of Akers's Social Learning Theory. International journal of offender therapy and comparative criminology. 62(5), 1384-1410.
15. Laure P, Lecerf T, Friser A, 2004. Binsinger C. "Drugs, recreational drug use and attitudes towards doping of high school athletes". Int J Sports Med. 25 (2): PP: 133-8.
16. Humpel N, Owen N, Leslie E. 2002. Environmental factors associated with adults' participation in physical activity: A review. American Journal of Preventive Medicine. 22(3):188-99.
17. Limongelli F, Masala D, La Torre G. 2001. Knowledge, Attitude and behavior toward doping and food supplementation in a sample of athletes of central southern Italy. Medicina dello sport. 54(3): P: 229.